

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Solutio Objectionum à Divinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

quo ita non sumitur; alioqui idem ex instituto significarent vox *ens* & vox *equus*, quod nullus dixerit; sed ex instituto significat individuum confusè conceptum, &c.

CCXL. Suppono 2° dissimilitudinem sano sensu dici posse distinctionem, & similitudinem identitatem: quia unum distingui ab alio, est unum non esse aliud; unum verò esse dissimile alteri, est unum non esse sicut aliud (eodem Arriaga fatente Disp. 1^a de animarum. 251.) quot verò modis unum non est aliud, puta in prædicato essentiali vel accidentali, tot unum non est sicut aliud; nam distinctio & dissimilitudo fundantur in eisdem prædicatis; & idem dicendum de identitate & similitudine.

CCXLI. Suppono 3° ex dicendis infra de relatione, omnem similitudinem formalem fundari in conceptu duo per modum unius confundente; sic nempe, ut, si duæ qualitates confundantur, dicantur similes formaliter in actu exercito & ex parte actus; si duæ quantitates, æquales; si duæ substantiæ, eadem, &c. Item similitudinem fundamentalem, identitatem fundamentalem, &c. esse à parte rei, nec aliud esse, quàm quamdam objectivè indivisibilem confusibilitatem per istiusmodi conceptum, sive non repugnantiam ad concipi tali conceptu simificante, æqualificante, identificante, &c. extrinsecè formaliter. His autem suppositis

Ad confirmationem

CCXLII. Respondeo dicendum quòd omnia sint summè antè intellectum objectivè & formaliter dissimilia, sic ut inter Petrum & Paulum non sit antè intellectum major similitudo, etiam fundamentalis absoluta, quàm sit inter Petrum & lapidem. Ratio nostra est, quòd Petrus & Paulus sint hoc & hoc indivisibiliter objectivè, antè intellectum & formaliter ex natura rei; hoc autem & hoc indivisibiliter objectivè, antè intellectum & formaliter ex natura rei, non sunt magis objectivè antè intellectum, &c. formaliter, aut fundamentaliter absolute similia, quàm summè ut sic dissimilia; quæ ideo præcisè sunt talia, quia hoc & hoc. Vnde consequenter dicendum, quòd distinctio confundatur cum dissimilitudine, & è contrà: quòd autem à 1° non abhorreat ratio, satis convincunt nostræ Resolutionis & statim Suppositorum fundamenta. Ad id verò quod dicitur, dissimilitudinem esse participationem prædicati diversi, distinctionem esse negationem participationis prædicati ejusdem, fateor; sed quæro; quid sit esse participationem prædicati diversi præter negationem participationis prædicati ejusdem: tollas enim hanc negationem præcisè, non habebis dissimile, sed simile, idem, &c. ut consideranti patebit.

CCXLIII. Dixi, inter Petrum & Paulum non esse similitudinem, etiam fundamentalem absolutam, majorem, quàm sit inter Petrum & lapidem; quia esse majorem comparativam & relativam ad plures effectus fundamentaliter similes, sive uno conceptu confusibiles, inter Petrum & Paulum, quàm inter Petrum & lapidem, manifestum est. Verum, quia idem objectivè & formaliter ex natura rei potest dicere ordinem ad diversos terminos, sive reales, sive intentionales, similitudo hæc fundamentalis relativa, sive comparativa diversas formalitates in ente realiter indivisibili objectivè aut ex natura rei distinctas non arguit; quia non tam

est hujus entis, quàm entis hujus & plurium terminorum, ad quos refertur & comparatur, ut suprà innuimus.

Solutio Objectionum à Divinis.

CCXLIV. Objicies 1° ex Em. Card. Francisco Delugo in 1^{am} partem disputat. 16. cap. 3. Filius per æternam generationem plura accepit à Patre juxta illud Ioannis 16°: *Omnia quæ Pater habet, mea sunt*; sed illa plura sunt attributa & essentia, & illa accepit antè intellectum, ergo sunt plura antè intellectum; & consequenter attributa Divina inter se & ab essentia distinguuntur, saltem objectivè virtualiter.

CCXLV. Respondeo ad locum Ioan. 16° ly *omnia* non significare necessariò pluralitatem, sive multitudinem; sed exclusionem aliorum, eo modo, quò totum non necessariò significat plures partes, sed exclusionem compartis. Vnde nego antecedens. Adde tamen, huic objectioni non satisfacere Adversarios per sua plura objectivè tantum, aut formaliter ex natura rei, quia acceptio istorum (si plura) est strictè realis, ut patuit Tract. 1. disp. 2. Dub. 5.

CCXLVI. Objicies 2° ex R. P. Caspensi in 1^{am} partem Disp. 1. sect. 1. De fide est, attributa Divina esse in Deo, ergo bonitas, sapientia, &c. sunt in Deo; nec quando dicimus Deum esse sapientem, bonum, &c. Deo tantum attribuimus nomina vel conceptus bonitatis, sapientiæ, &c. alioqui Deo attribueremus realiter distincta cum Gilberto Porretano: ergo, &c.

CCXLVII. Respondeo concessio antecedente; distinguendo consequens: ergo bonitas, sapientia, &c. sunt in Deo materialiter & secundum quod dicunt ex parte objecti absolute sumpti, concedo consequentiam; formaliter prout exprimuntur nominibus significantibus inter se & ab essentia distinctionem; sive secundum quod dicunt ex parte actus unum ab alio formaliter distinguuntur, nego consequentiam: ex hac autem distinctione clarè intelligitur, quo sensu S. Bernardus 5° de Consider. antè medium dicat, *Multa dicuntur esse in Deo, & quidem sanè, catholicèque; sed multa unum*. Item & quo sensu dicat Augustinus 13. Confess. *Scientia tua (scilicet Deus) est & vult incommutabiliter; voluntas tua est & sit incommutabiliter*. Denique etiam, quomodo nomina attributorum non sint synonyma. Ad id verò quod additur, *Nec quando dicimus Deum esse sapientem, bonum, &c. Deo tantum attribuimus nomina, conceptus, &c.* Similiter distinguo; si sumantur secundum quod dicunt materialiter & ex parte objecti absolute sumpti, concedo; quia ut sic idem eidem attribuimus; si sumantur secundum quod dicunt formaliter & ex parte actus distinguuntur, nego: sicuti autem isto 1° modo sunt in Deo, & non hoc secundo modo; ita non sunt in Deo realiter distincta; licet extrà Deum & in vocibus aut conceptibus eorum, talia sint.

CCXLVIII. Objicies 3° ex ista conclusione, vel sequitur, contradictoria verificari de eodem realiter, actu & antè intellectum, v. g. 1° de Divino Intellectu, esse principium productionis Verbi de Divina Voluntate, non esse principium productionis Verbi. 2° Deum intelligere intellectu, non intelligere voluntate: Divinam Essentiam communicari, Paternitatem non communicari: Filiationem generari, Essentiam non generari, &c. Vel necessariò

ad-

admittendam distinctionem objectivam Thomisticam, aut formalem ex naturâ rei Scotisticam, ut de diversis verificentur. Primum autem est impossibile, ergo secundum necessariò admitti debet.

CCCLIX. Respondeo 10 argumentum illud omnes Theologos universaliter urgere; nec Thomistas aut Scotistas per suam distinctionem objectivam aut formalem ex naturâ rei satisfacere; quia illa non est realis propriè dicta; prædicata autem illa sunt realia propriè dicta. Dicunt quidem illa non esse contradictoria; quia (inquiunt) licet intellectus & voluntas idem significant aliquo modo à parte rei; non sumuntur tamen prout eodem modo illud significant, sive in eadem omninò significatione: diversa verò acceptio, aut diversus modus significandi terminorum facit diversa enuntiabilia, & diversas propositiones. Sed contrà est, quòd vel diversus modus illud significandi, sive diversa acceptio intellectus & voluntatis, importet aliquid realiter sive à parte rei distinctum ab eo quod significant, sive ab Essentia Divina, vel non. Si 1um, intellectus & voluntas realiter distinguuntur ab Essentia Divina, quod est hæreticum. Si 2um, ergo ratione illorum non possunt verificari de eodem illa contradictoria realia sive realiter. Quare aliter

CCCL. Respondeo 2° (quandoquidem intelligibile sit, contradictoria realiter de eodem realiter verificari; idem realiter de eodem realiter simul affirmari & negari, &c.) cum Apóstolo hîc capitandum intellectum in obsequium fidei: sic ut dicamus esse de eminentia entis in omni genere infiniti, posse de illo contradictoria realia verificari, etiam immediatè; nam quod de Deo mediantibus personalitatibus, formaliter aut objectivè distinctis per Adversarios verificentur, difficultatem non minuit, sed auget: quia præterquam quòd de eodem realiter verificentur, verificantur de eodem realiter mediantibus realiter inter se distinctis, quæ tamen insuper sint realiter idem cum eo, de quo verificantur; difficultus autem intelligitur, contradictoria verificari de eodem mediantibus realiter inter se distinctis, sic ut sint realiter præterea ipsum idem de quo verificantur; quam verificari de eodem simpliciter, ut consideranti patebit.

CCCLI. Instabis fortè, hoc semel dato sequitur de Deo posse hæc contradictoria verificari, *existere, non existere*; nec ideo protervum posse convinci, si dicat, similia contradictoria verificari posse in creatis, si in Divinis verificantur. Ita ferè R. P. Poncius Disp. 20. Metaph. num. 27. & 29. ergo, &c.

CCCLII. Respondeo 10 negando sequelam, quia dùm ista contradictoria de Deo verificantur, de *existere* verificantur, quia Deus est *existere*; undè si *existere* & *non existere* de Deo verificari possent, contradictoria de se mutuo affirmata verificari possent, videlicet *existere est non existere*, sive *Deus est non existens*; sicut autem in omnium sententia, ita verum est, *Essentia Divina communicatur, Paternitas non communicatur*, ut eo sensu, quo ista contradictoria verificantur, verum esse non possit, in Divinis communicari est non communicari, sic dicimus allata in objectione contradictoria, sic de Deo verificari, ut verum esse non possit in Divinis *existere est non existere*.

CCCLIII. Respondeo 20 negando similiter sequelam 2^{am} quia omnis protervus, hoc argumento è contrà convinceretur. De eodem realiter, mediis etiam formalitatibus inter se distinctis, sed realiter ipsum idem de quo contradictoria verificantur, contradictoria verificari, rationi repugnat, fides in Divinis fieri, non in creatis, docet; ergo id est Divinis proprium, ac ideo ad creata contrà rationem ac citrà fidem, non extendendum.

RESOLUTIO IV.

Quid circa præcisiones objectivas senserit
D. Thomas.

CCCLIV. Dico 4° nullo modo D. Thomas præcisiones objectivas agnovit sensu quo eas, contrà Thomistas, paulò antè impugnavimus.

CCCLV. Probatur 1° ex eodem D. Thoma in 1um dist. 2. q. 1. art. 3. in corpore. Respondeo dicendum, quòd, sicut suprà dictum est, sapientia, & bonitas, & omnia huiusmodi sunt omnino unum re in Deo, sed differunt ratione, & hæc ratio, non est tantum ex parte ipsius ratiocinantis, sed ex proprietate ipsius rei. Quibus consonat id quod paulò infra quantum ad 4um habet. Unde patet, quòd pluralitas rationum attributorum, non tantum est ex parte intellectus nostri, sed etiam ex parte ipsius Dei: Quomodo ex parte ipsius Dei? nisi, ut sequitur, in quantum sua perfectio superat unamquamque conceptionem nostri intellectus. Quomodo superat? an ideo, quia tot formalitates objectivè in Deo, ut plures sint ex parte objecti, quam unus conceptus attingere possit? minimè; pluralitas istarum rationum respondet aliquid in re, quæ Deus est, non quidem pluralitas rei, sed plena perfectio: ecce plena sine pluralitate Dei perfectio istis rationibus respondet; quod magis infra explicat. Et sic patet quartum, quia pluralitas istorum nominum, non tantum est ex parte intellectus nostri formantis diversas conceptiones de Deo, quæ dicuntur diverse rationes, ut ex dictis patet; sed ex parte ipsius Dei, in quantum scilicet est aliquid in Deo correspondens omnibus istis conceptionibus, scilicet plena & omnimoda ipsius perfectio, (nota) secundum quam contingit, quod quodlibet nomen significantium istas conceptiones de Deo, verè & propriè dicitur; non autem ita, quòd aliqua diversitas vel multiplicitas ponatur in re, (etiam nota) quæ Deus est, ratione istorum attributorum. Sed clarius ad tertium: Dicendum, quòd multiplicitas ista attributorum, nullo modo ponitur in Deo, quasi ipse secundum rem (nota) sit multiplex, sed tamen ipse secundum suam simplicem perfectionem, multitudini istorum attributorum correspondet, ut verè de Deo dicantur, & hoc intendit Commentator. Non aliter igitur superat, nisi quia tot sunt creaturæ, quibus mediantibus, Deum cognoscit, ut eas simul & semel distinctè cognoscere non possit. Intellectus enim noster (inquit ibidem suprà) non potest una conceptione diversos modos perfectionis accipere; tum quia ex creaturis cognitionem accipit, in quibus sunt diversi modi perfectionum secundum diversas formas, &c. si autem intellectus noster Deum per seipsum videret, illi rationi posset imponere nomen unum: igitur Deus est tantum unum ut per seipsum illis respondens, prout tantum est unum respondens visioni, quæ per seipsum videtur. Undè admittimus quidem sapientiam & bonitatem distingui ex parte ipsius Dei, sed negamus propterea distingui objectivè; quia sunt longè diversa, sapientiam &